

Op 20 oktober 1990 overleed in de ouderdom van 82 jaar Adriaan Cornelis Valentin van Bommel. Hij was op 3 mei 1908 te Beverwijk geboren en studeerde na voorbereidend onderwijs aan de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam waar hij in 1937 het doctoraal examen wis- en natuurkunde met hoofdvak zoölogie en de bijvakken botanie en palaeontologie behaalde. Enige jaren was hij werkzaam als assistent beschrijvende dierkunde (1934-1937) en tijdelijk in dienst van het Staatsbosbeheer (1937). In oktober 1937 vertrok hij naar Nederlands-Indië, aangesteld als dierkundige in vaste dienst bij het Zoölogisch Museum en laboratorium van 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. Deze functie vervulde hij tot aan de mobilisatie op 8 december 1941. Hij nam deel aan de oorlog tegen Japan en werd in 1943 krijgsgevangen en verbleef in verschillende kampen op Java, Singapore en in Japan. In 1945 terug in Indië, waar hij wegens oorlogsinvaliditeit werd gedemobiliseerd. Hij werd begiftigd met het Oorlogsherinneringskruis Nederlands-Indië 1941-1942 en het Ereteken voor Orde en Vrede.

Vanaf februari 1946 was hij leraar plant- en dierkunde en scheikunde aan de H.B.S. te Balikpapan op Borneo. In juli 1946 terug naar de Plantentuin en in augustus van dat jaar met een studieopdracht gezonden naar Nederland en Engeland. In 1947 terug naar Buitenzorg en in 1948 bevorderd tot Diërkundige. In 1949 werd hij lector aan de Bosbouwacademie te Buitenzorg. In 1951 keerde hij terug naar Nederland waar hij les gaf in plant- en dierkunde aan middelbare scholen in Alkmaar, Bergen aan Zee en Amsterdam. Op 7 mei 1952 promoveerde hij tot doctor in de wis- en natuurkunde aan de Gemeentelijke Universiteit te Amsterdam op het proefschrift "Contribution to the knowledge of the genera Muntiacus and Arctogalidia in the Indo-Australian Archipelago." In 1953 werd hij benoemd tot natuurbeschermingsconsulent bij de afdeling Natuurbescherming en Landschap van het Staatsbosbeheer. Tevens trad hij op als secretaris-lid van de Commissie van Advies voor Natuurhistorische Musea van het ministerie O.K.W.

In 1957 werd hij benoemd tot onderdirecteur van Diergaarde Blijdorp te Rotterdam; in 1961 werd hij directeur. Daarnaast was hij secretaris van de Vereniging tot oprichting en instandhouding van een Natuurhistorisch Museum te Rotterdam en van het Hulpfonds (1958-1969). Ook was hij voorzitter van de Rotterdamse Natuurhistorische Club (1965-1972) waarvan hij sinds 1958 lid was. In 1968 ontstond er in de diergaarde een conflict-situatie waarbij de directie aftrad. Na een nieuw

conflict trad hij af als voorzitter van de Natuurhistorische Club. Daarna was hij nog enige jaren Rijksconsulent voor de Natuurhistorische Musea. Tijdens zijn directeurschap van de Diergaarde viel het museum onder het beheer van de Diergaarde. Van Bommel heeft veel voor het museum gedaan; door zijn medewerking zijn er veel boeken aangekocht en er was ook steeds geld beschikbaar voor verzamelreizen en insectenkasten. De museumvereniging is hem veel dank verschuldigd.

J.G.B. Nieuwenhuis

MUSEUMNIEUWS

depotografie

Zowel het publiek als de pers hebben in de afgelopen maand veel belangstelling getoond voor de bizarre foto's uit ons depot. Dat is niet verwonderlijk. De foto's zijn van goede kwaliteit en geven een beeld van de collectie die verre van alledaags is. Wij -museummensen- zouden er niet over peinzen om vogels zonder kop en ratten zonder staart te exposeren, laat staan fotograferen. Sandi Warnaar deed dat wel en deed ons (even) versteld staan. We zijn er nu aan gewend. De catalogus, die bij de opening op 24 februari werd gepresenteerd, geeft uitvoerige natuurhistorische informatie bij de geëxposeerde foto's en verhaalt ook over de relatie tussen fotografie, natuurlijke historie en tijdelijkheid. Samen met acht bizarre prentbriefkaarten te koop (f 12,50) in de museumwinkel. Een must voor de straatgraslezer! Depotografie is nog tot en met 2 juni te zien in het auditorium.

nieuwe expositie in voorbereiding

De verzamelingen zijn weer terug bij de kinderen en in de grote tentoonstellingszaal wordt hard gewerkt aan de herinrichting. Op veler verzoek wordt "de oude collectie" uit het depot gehaald. In de loop van april hopen we het klaar te hebben; een natuurhistorische presentatie gekoppeld aan de (roerige) geschiedenis van ons museum.

burenhulp

Van onze buur, Museum Boymans-van Beuningen, kregen we een mooi cadeau: twaalf volglas vitrines. Net wat we nodig hadden voor de nieuwe tentoonstelling. Burenhulp noemt men dat.

Verstard leven

Natuurmuseum. Westzeedijk 345, Rotterdam: Depotografie, foto's van preparaten. Di t/m vr 10.00-17.00, zo 13.00-17.00, T/m 2 juni (gratis).

Als een rots in de branding van de culturele bouwbedrijvigheid tussen het Museum Boymans-Van Beuningen en de Westzeedijk, staat het Natuurmuseum onverstoort open. Het biedt nu een fraai debuut van de fotografe Sandi War-naar. Deze leerlinge van de Rotterdamse academie koos voor haar afstudeerproject motieven in het museumdepôt: opgezette roofvogels, een gordeldier en zo meer.

Enkele jaren geleden hebben de fotografen Akin & Ludwig in wetenschappelijke instituten in de V.S. reeksen foto's gemaakt van verduurzaamde resten die ooit geen dingen waren, maar delen van levende wezens, ook van mensen. Het betrof materiaal dat niet voor onze ogen bestemd was. Het

door Rob Vermeulen

RN 1-3-1991

EXPOSITIES

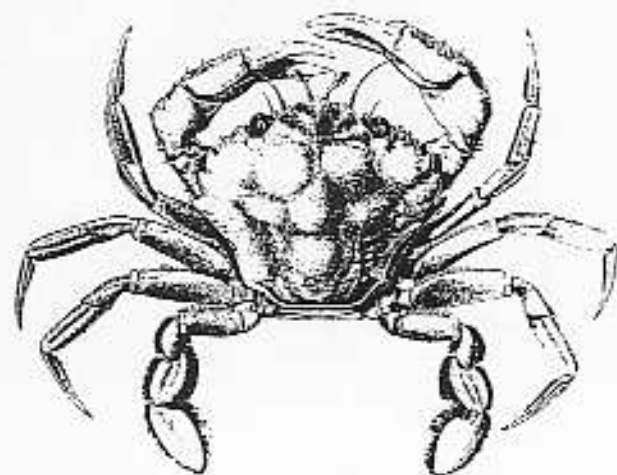
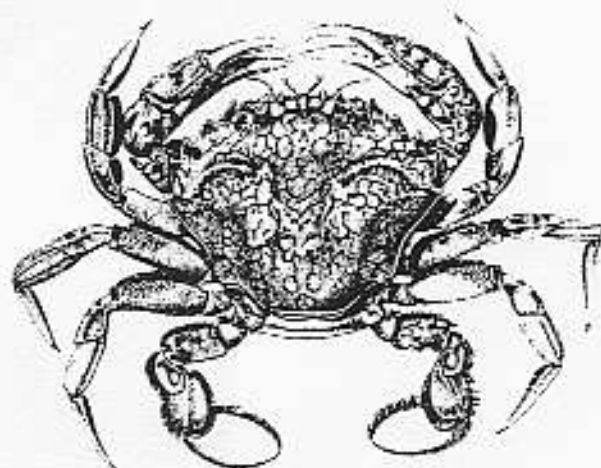
zien daarvan werd met een schok bestraft. Bij het kijken naar de foto's van Sandi War-naar voelt men zich niet in overtreding. Het gaat om dingen die ook in een natuurkundelokaal op school kunnen worden aangetroffen.

In sommige gevallen kon de fotografe volstaan met een zake-lijke weergave. De gemonteerde egelvis, het vleermuisje dat gekruisigd lijkt te zijn, het gordeldier waarbij de natuur geen keuze kon maken tussen schubben of beharing: ze zijn zonder meer bezienswaardig. Misschien stond het plankje met hanepoten als kale bomen zo in het depôt: de taxidermist veroorloofde zich weleens een grapje. Maar de fotografe zal zelf de 'familieportretten' van vogelsoorten en enkele depôt-interieurs gearrangeerd hebben. De kleurenfoto's laten wollige aanbaarheid en snavel-scherpte goed uitkomen. Sommige zijn op kaartgrootte te koop voor f 1,25. De welverzorgde catalogus kost f 5, of met acht kaarten f 12,50.

NIEUW IN DE MUSEUMWINKEL

de krabben van nederland en belgië

Door J.P.H.M. Adema (1991), 256 pagina's met vele illustraties en twee kleurenfoto's. Dit lang-verwachte boek geeft een volledig overzicht van alle soorten krabben, die in het zeegebied en het zoete water van Nederland en België kunnen worden aangetroffen. Met uitgebreide beschrijvingen en determinatietabellen; gebonden f 48,-.

uilen !

In 1989 publiceerde Koos van Zomeren een boekje over uilen, geïllustreerd met tekeningen van Siegfried Woldhek. Klein, maar fijn. Het is nu te koop (in de museumwinkel) voor f 14,90. In zes hoofdstukjes vertelt Van Zomeren over de ransuil, de bosuil, de steenuil, de kerkuil, de velduil en de dwergooruil. Hij gaat met liefhebbers het veld in om te tellen, te ringen en te wachten op deze boeiende vogels. Hij doet dat bij nacht en ontij, met doorgewinterde (amateur)biologen, zoals ons museum ze ook heeft: de collectiebeheerders. Zoals we van Van Zomeren gewend zijn, schrijft hij lichtvoetig maar deskundig, aangenaam voor liefhebber en professional. Een citaat:

"De ransuilen bleken gewiekst gebruik te maken van de begroeiing. Bij wonderig weer schuilen ze weg tegen een boomstam, of liever nog in de beschutting van altoos-groene liguster of hulst. Is het daarentegen helder en stil, dan zoeken ze de top van een boom of het uiteinde van een tak om te profiteren van de zon, die, hoe hard het ook vriest, altijd enige warmte geeft."

Een aanbevolen boekje dus. En niet alleen omdat ook "onze" Kees Moeliker er in ten tonele verschijnt als een van de medestanders van Koos van Zomeren. (Kees Plaisier)

Natuurmuseum Rotterdam
Westzeedijk 345, 3015 AA Rotterdam,
tel. 010-4364222

openingstijden:
dinsdag t/m vrijdag 10.00 - 17.00 uur
zondag 13.00 - 17.00 uur
(maandag & zaterdag gesloten)

Laatste nieuws

Op 25 maart kreeg het museum een spectaculaire aanwinst: een opgezette kop van een Afrikaanse olifant. De vakkundig geprepareerde kop is afkomstig uit Zimbabwe en via Zuid Afrika als jachttrofee verscheept met eindbestemming Spanje. Het transport werd op 14 maart door de douane in de Rotterdamse Eemhaven onderschept en de kop werd vanwege de wet Beschermde Uitheimse Diersoorten inbeslaggenomen. Via de Douane en de Provinciaal Voedselcommissaris kreeg het museum de kop "in depot". De olifantekop die inmiddels landelijke bekendheid geniet, heeft van oor tot oor een spanwijdte van ruim 3 meter. Hij vult een hele wand van de grote expositiezaal en is dan ook de blikvanger van de nieuwe tentoonstelling. Tijdens het Nationaal Museumweekend op 20 en 21 april is de olifant voor het eerst te zien. Het museum is dan op zaterdag en zondag open van 13 - 17 uur.

Laatste nieuws

colofon

Straatgras is een uitgave van het Natuurmuseum Rotterdam, waarin opgenomen mededelingen van de Vereniging Natuurmuseum Rotterdam N.M.R.

Straatgras verschijnt vier maal per jaar.
Oplage 400

Redactie Kees Moeliker
Leo Man in 't Veld
Hans Oosterlee
Jelle W.F. Reurner

Vormgeving en druk: Rocka Reprografie bv.

Redactieadres: Postbus 23452
3001 KL Rotterdam

Wilt u STRAATGRAS ontvangen en daarmee het Natuurmuseum steunen? Wordt dan donateur of lid van de Vereniging Natuurmuseum Rotterdam. Uw jaarlijkse bijdrage bedraagt minimaal f 20,- (donateur) of f 25,- (lid). Bel voor meer informatie of voor een acceptgirokaart 010-4364222.